Rekenkamer Arnhem

Aan	de leden van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem i.a.a. Het college van B&W
Zaaknummer:	517751
Onderwerp:	Rekenkameronderzoek Lokale steun in crisis gepubliceerd

8 april 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ons rapport *Lokale steun in crisis* aan. We hebben onderzocht welke corona steunmaatregelen zijn genomen door de gemeente Arnhem en op welke wijze de gemeenteraad hierover is geïnformeerd en hoe de de raad is betrokken bij besluitvorming over de maatregelen. De Rekenkamer Arnhem heeft besloten om dit onderzoek gezamenlijk met de rekenkamers van Breda en Tilburg en de rekenkamercommissie van Oss te doen vanuit de wens de mogelijkheidheid te creëren om van elkaar te kunnen leren in deze bijzondere periode. Komen tot leerervaringen was dan ook een belangrijke doel van ons onderzoek.

In deze aanbiedingsbrief staan we kort stil bij de aanleiding en bijzondere context van het onderzoek. Tot slot geven we u nog een suggestie mee.

Aanleiding

Nadat eind februari 2020 in Nederland de eerste besmettingen met COVID-19 (hierna:corona) werden geconstateerd, heeft het kabinet medio maart 2020 diverse maatregelen genomen om ondernemers en burgers te steunen die hard geraakt worden door de gevolgen van corona. Daarnaast hebben gemeenten aanvullende lokale maatregelen genomen. Het acute karakter van de coronacrisis noopte tot snelle besluitvorming. Deze omstandigheden kunnen er toe leiden dat besluiten op andere wijze plaatsvinden dan anders en dat de gemeenteraad minder in positie is gebracht om ‘er iets van te vinden’. Ook voor de (lokale) democratie is de coronapandemie een uitdaging gebleken. Al was het maar omdat in het begin van de corona-crisis in Nederland alle gemeenteraden voor de vraag kwamen te staan hoe zij het eigen besluitvormingsproces zodanig konden inrichten dat de democratie doorgang kon vinden op een voor ieder veilige manier. Dit mogelijke spanningsveld 'snel handelen in een ongekende crisissituatie en de rol van de lokale democratie' vormde de aanleiding voor het onderzoek.

Het onderzoek levert een eindrapport op dat uit verschillende onderdelen bestaat:

- De bestuurlijke nota: de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer op basis van het onderzoek. De reactie van het college is integraal in de bestuurlijke nota

opgenomen. De bestuurlijke reactie gaf geen aanleiding voor de rekenkamer om een nawoord op te stellen.
- De nota van bevindingen: het feitenrelaas. Het feitenrelaas bestaat uit twee delen. Er is een overkoepelende nota waar wordt ingegaan op de overeenkomsten en de verschillen tussen de vier gemeenten. Daarnaast is er een Arnhems deelrapport.

Wij kunnen ons voorstellen dat u nieuwsgierig bent naar de deelrapporten over de andere drie gemeenten. Daarom hebben wij de deelrapporten van de rekenkamer(commissie)s Breda, Oss en Tilburg bijgesloten als Bijlagenboek. Deze rapporten publiceren we ook op onze website.

Context

In de inleiding van de bestuurlijke nota benoemt de Rekenkamer de uitzonderlijke situatie waarin we al meer dan een jaar (wereldwijd) met elkaar in verkeren: de coronapandemie. In deze aanbiedingsbrief benadrukken we graag zowel die uitzonderlijke situatie als het feit dat raad, college en ambtelijke organisatie zich enorm hebben ingespannen en nog steeds inspannen om de stad zo goed mogelijk te besturen. Dat laat onverlet dat er iets te leren valt als het gaat om het democratisch proces. In een ideale situatie is er van een nieuwe (gezondheids)scrisis voorlopig geen sprake. Helaas zijn de vooruitzichten nog niet positief genoeg dat daar direct van uit kan worden gegaan. Daarom geven we met dit onderzoek graag aanbevelingen voor mee voor de wijze waarop de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol kan versterken, ook nu we nog niet 'uit' de crisis en de nasleep daarvan zijn.

Graag geven wij u nog een suggestie mee ter overweging. Eén van de aanbevelingen is gericht op samen (gemeenteraad en college) terugkijken op het afgelopen jaar: wat ging goed in de informatievoorziening en de (voorbereiding) van besluitvorming en wat kan beter? Deze aanbeveling is gestoeld op 'leren van het verleden om te ontwikkelen voor de toekomst'. Dit reflectieve gesprek zien wij als een technische tussenstap waarin een gesprek op procesniveau plaats kan vinden om daarna weer alle ruimte te bieden aan het politieke proces dat nodig is om onderlinge afspraken vast te leggen.

Rekenkamer Arnhem

Tot slot bieden wij u aan om, zoals gebruikelijk, dit rapport in een informatieve raadsvergadering toe te lichten en uw vragen te beantwoorden. Ook kunt u uw technische vragen voorafgaand hieraan schriftelijk of mondeling stellen aan de onderzoekers van het stafbureau van de rekenkamer. Zij zijn bereikbaar via rekenkamer@arnhem.nl.

Namens de Rekenkamer Arnhem
Mr. A.H. Teeuw, voorzitter

